

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

meddelat i Stockholm den 23 juni 2015

Mål nr

Ö 904-15

KLAGANDE

1. PA

2. KS

Ombud för 1 och 2: Advokat RD

MOTPART

Robusta Byggnads AB, 556575-2747

Flygfältsgatan 22

423 37 Torslanda

Ombud: Advokat EA

SAKEN

Invändning mot verkställighet

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Hovrätten för Västra Sveriges beslut 2015-02-18 i mål ÖÄ 1540-15

Dok.Id 107245

HÖGSTA DOMSTOLEN
Riddarhustorget 8

Postadress
Box 2066
103 12 Stockholm

Telefon 08-561 666 00
Telefax 08-561 666 86
E-post:
hogsta.domstolen@dom.se
www.hogstadamstolen.se

Expeditionstid
08:45-12:00
13:15-15:00

HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta domstolen avslår överklagandet.

Högsta domstolen förpliktar PA och KS att utge ersättning för Robusta Byggnads AB:s rättegångskostnad i Högsta domstolen med 25 000 kr, avseende ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för detta avgörande.

Högsta domstolens beslut den 24 februari 2015, om att någon åtgärd för verkställighet tills vidare inte ska vidtas, ska inte längre gälla.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN M.M.

PA och KS har yrkat att Högsta domstolen förklarar att det föreligger hinder mot verkställighet samt förordnar att redan vidtagna verkställighetsåtgärder ska gå åter.

Robusta Byggnads AB har i första hand motsatt sig att hovrättens beslut ändras. I andra hand har bolaget lämnat den inställningen att hinder mot verkställighet i vart fall inte föreligger beträffande ett belopp om 1 627 673 kr jämte ränta enligt tingsrättens dom. I tredje rummet har bolaget den uppfattningen att verkställighet åtminstone får ske till ett belopp om 1 377 673 kr jämte ränta enligt domen.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader i Högsta domstolen.

Högsta domstolen har beslutat att någon åtgärd för verkställighet i Kronofogdemyndighetens mål tills vidare inte får vidtas.

SKÄL

Bakgrund och frågan i målet

1. Genom tingsrättens dom förpliktades PA och KS att till Robusta solidariskt dels betala 2 769 173 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från och med den 16 februari 2013, dels utge ersättning för Robustas rättegångskostnad med 250 000 kr jämte ränta enligt lag.
2. PA och KS begärde hos tingsrätten att domen på grund av räknefel skulle rättas med stöd av 17 kap. 15 § rättegångsbalken så att förpliktandet sattes ned både vad gäller kapitalbeloppet och rättegångskostnaderna. Tingsrätten konstaterade att domen var felaktig på det sätt som hade anmärkts men att felet inte var av den arten att de kunde rättas. I samband med att PA och KS överklagade domen överklagade de också tingsrättens beslut att inte rätta den. Även Robusta, som hade fått endast delvis bifall till sin talan vid tingsrätten, överklagade domen. Hovrätten har beviljat prövningstillstånd i tvistemålet men inte i fråga om beslutet att inte rätta domen.
3. Samtidigt har Robusta ansökt om verkställighet av domen. Frågan nu är om de påtalade räknefelet utgör hinder mot verkställigheten. Enligt Kronofogdemyndigheten föreligger inte något hinder. Tingsrätten och hovrätten har gjort samma bedömning.

Tillämpliga bestämmelser

4. En dom som inte har vunnit laga kraft får verkställas endast på vissa villkor (3 kap. 4 § utsökningsbalken). En vanlig dom på betalningsskyldighet får verkställas genast, om inte gäldenären ställer säkerhet som svarar mot betalningsskyldigheten (3 kap. 6 §). Verkställigheten sker genom utmätning.

Utmätning innebär att gäldenären inte får förfoga över egendomen till skada för sökanden och att sökanden får förmånsrätt i den (4 kap. 29 och 30 §§). Egendomen får inte säljas utan gäldenärens samtycke förrän domen har vunnit laga kraft (8 kap. 4 §). Influtna medel får inte heller betalas ut innan domen har vunnit laga kraft, om inte sökanden ställer säkerhet (13 kap. 14 §).

5. Kronofogdemyndighetens uppgift är att verkställa den förpliktelse som exekutionstiteln innefattar. Utgångspunkten är att Kronofogdemyndigheten inte får pröva om den domstol eller myndighet som har meddelat exekutionstiteln har bedömt saken rätt.
6. Kronofogdemyndigheten ska dock se till att det föreligger allmänna förutsättningar för verkställighet. I detta ligger att kontrollera att förpliktelsen i exekutionstiteln är sådan att den kan tillämpas.
7. Är ett domstolsavgörande så oklart eller ofullständigt att det inte framgår av det hur domstolen har dömt i saken, ska Kronofogdemyndigheten enligt 5 kap. 2 § första stycket utsökningsförordningen (1981:981) hänvisa sökanden att klaga över domvilla.
8. Om ett avgörande synes innehålla en uppenbar felaktighet till följd av ett skrivfel, räknefel eller liknande förbiseende, ska Kronofogdemyndigheten enligt 5 kap. 2 § andra stycket utsökningsförordningen förelägga sökanden eller, om det är lämpligare, svaranden eller båda parterna att begära rättelse i avgörandet; myndigheten kan också själv underrätta domstolen om felaktigheten. Denna skyldighet för Kronofogdemyndigheten ansluter till möjligheten för rätten att under vissa förutsättningar rätta avgörandet. Enligt 17 kap. 15 § rättegångsbalken får rätten sålunda besluta om rättelse om den finner att avgörandet innehåller en uppenbar oriktighet till följd av rättens eller någon annans skrivfel, räknefel eller liknande förbiseende.

9. Ifall Kronofogdemyndighetens föreläggande om att begära rättelse inte skulle följas, kan utsökningsmålet komma att avskrivas eller avgöras i befintligt skick (jfr NJA II 1947 s. 189). Om rätten beslutar om rättelse i avgörandet, ska avgörandet i denna nya avfattning läggas till grund för verkställigheten. Lagstiftningen utgår ifrån att – när rätten beslutar att inte rätta avgörandet – Kronofogdemyndigheten är bunden av den bedömning som sålunda gjorts; något lagligt stöd för myndigheten att på egen hand korrigera ett avgörande finns inte.

10. Gör svaranden gällande att ett förhållande som rör parternas mellanhavande utgör hinder mot verkställighet och kan invändningen inte lämnas utan avseende, får enligt 3 kap. 21 § andra stycket utsökningsbalken verkställighet inte äga rum. I lagmotiven nämns som exempel invändning om anstånd med betalning, om motprestation som utgör villkor för förpliktelsen och om överlåtelse av egendom som ska överlämnas (se prop. 1980/81:8 s. 327 f.). Bestämmelsen gäller alltså endast det materiella rättsförhållandet mellan parterna och är inte avsedd att tillämpas vid en invändning som den i målet, dvs. om att en dom är felaktig på grund av ett räknefel.

Bedömningen i detta fall

11. I beslutet att inte rätta domen instämde tingsrätten i vad PA och KS hade anfört om att mervärdeskatten hade angetts till ett för högt belopp, varför de hade förpliktats att betala ett för högt kapitalbelopp och att ersätta Robusta för rättegångskostnader med ett för högt belopp. Tingsrätten fann emellertid – mot bakgrund av den restriktivitet som gäller för möjligheten att rätta en dom – att felen inte kunde anses vara av den arten att de kunde rättas med stöd av 17 kap. 15 § rättegångsbalken.

12. Tingsrättens beslut innebär att betalningsförpliktelsen i domslutet tills vidare står fast och att frågan i stället ska avgöras av hovrätten vid prövningen av överklagandet. Det föreligger inte hinder mot fortsatt verkställighet. Överklagandet ska därför avslås.

13. Vid denna utgång ska PA och KS utge ersättning för Robustas rättegångskostnad i Högsta domstolen. Yrkat belopp får anses skäligt.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Ann-Christine Lindeblad, Kerstin Calissendorff, Lena Moore, Dag Mattsson (referent) och Anders Eka
Föredragande justitiesekreterare: Daniel Gillgren